Jurnalul de Studii Juridice

JOURNAL OF LEGAL STUDIES

ISSN: 1841 – 6195 (print), ISSN: 2067 – 8509 (electronic)

Coverd in: CEEOL, Index Copernicus, Ideas, RePeC, EconPapers, Socionet

THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE

[CONSIDERATII PRIVIND CONVENTIA MATRIMONIALA POTRIVIT DISPOZITIILOR DIN NOUL COD CIVIL]

Nadia Cerasela ANITEI

Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, 1, 2011, pp: 95-131

The online version of this article can be found at:

http://jls.upa.ro/

Published by:

Lumen Publishing House

On behalf of:

Legal Research Center of Petre Andrei University from Iasi

THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE

CONSIDERAȚII PRIVIND CONVENȚIA MATRIMONIALĂ POTRIVIT DISPOZIȚIILOR DIN NOUL COD CIVIL

Nadia Cerasela ANITEI [1]

Abstract

By Law no. 287 of July 17, 2009 on the Civil Code republished through Law no. 71/2011, the new Civil Code is subject to the tendency of the modern legislations to create a triple economic balance in relations between spouses matters by means of the matrimonial regimes established:

1. between spouses: the emergence of marital agreements, which led to the adoption of more flexible legal rules, that allow spouses a certain freedom to choose the regime of patrimonial relations between them;

2. within the family: to protect the interests of the family, they resorted to mandatory rules that provided for limitations and prohibitions (Art. 321-322 on family home - new concept in the Romanian law, art. 316 regarding the acts seriously threatening family interests);

3. between family and society-third parties: through the establishment of certain substantive requirements of legal acts, including of the marital agreements concluded by affidavit, with the obligation to be made public.

We believe that in the new Civil Code, Chapter VI of Book II - The family is called Patrimonial rights and obligations of spouses devotes Section 1 Common provisions, paragraphs 1-3, art. 312-328 to the primary regime.

The primary regime governed by art. 312-328 of the new Civil Code is defined as all legal norms governing the relations established between spouses, or between one or both spouses on the one hand, and third parties, on the other hand, relations having as object existing assets at the time of marriage, acquired during it, as well as contracted obligations in connection with such goods or the carrying out of the obligations of marriage that apply to all marriages, regardless of the matrimonial regime to which the spouses are subjected.

The provisions of art. 312 of the Civil Code establish: a legal system that is the community property regime and two conventional regimes: separation of property regime and the regime of conventional community (the latter includes conventional exemptions from the community property regime).

[1] Nadia Cerasela ANITEI – Conf. Univ. Dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Petre Andrei" din Iaşi, Adresa e-mail: ncerasela@yahoo.com

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

The legal matrimonial regime *includes property acquired by both spouses during marriage, except for the goods provided by law, which are each spouse's own assets.*

The legal community regime will apply in all situations in which prospective spouses do not opt for the ***separation of property regime*** *or for the* ***conventional community regime****.*

Separation of property regime *is characterized in that each of the spouses is the exclusive owner of their property and of that they acquire by themselves after the marriage, at the adoption of this regime spouses are required to draw up an inventory of movable property belonging to each one at the date of the contracting of marriage.*

The Conventional community regime *is applicable when by matrimonial agreement, they derogate from the provisions on the legal community regime, and the matrimonial convention concluded in this case may narrow or widen the community of goods.*

The new Civil Code places at the basis of patrimonial relations between spouses the principle of autonomy of will, predicting a real legislative reform of the matrimonial regime existing at present in Romania.

The specialty literature defines it in a different manner. Thus, the matrimonial convention is defined as being "the convention by means of which the prospective spouses regulate their matrimonial system, the state of their current and future goods, in terms of the pecuniary relations that emerge from marriage[2]" or that this is a "conditional contract, solemn and irrevocable, by means of which the future spouses organize their civil condition and determine, as far as their goods are concerned, the consequences of the conjugal association [3]", or as „the legal act by means of which the parties regulate the main patrimonial relationships that will take place between them during marriage".[4] Another point of view[5] that we strongly agree with, is that the matrimonial convention designates the conventional act through which the future spouses, making use of the freedom conferred by the law-maker, set their own matrimonial system or change, during marriage, the matrimonial system under which they were married.

Keywords:

matrimonial convention; Family Code; the new Civil Code; property relations between spouses, matrimonial property regime, legal matrimonial regime; separation of property regime, conventional community regime.

[2] C., Hamangiu, I., Rosetti – Bălănescu, A., Băicoianu. *Tratat de drept civil,* vol. III, All Beck Publishing House, Bucureşti, 1998, p.4.
[3] D., Alexandresco. op. cit., p.5 -6.
[4] P., Vasilescu. op. cit., p. 184.
[5] C., M., Crăciunescu. op. cit., p. 11.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

1. Alegerea regimului matrimonial

Libertatea alegerii regimului matrimonial asigură instituirea unui regim matrimonial concret adaptat nevoilor soților, mentalităților și posibilităților lor, și de aceea, regimurile matrimoniale bazate pe acest principiu sunt preferabile regimurilor matrimoniale legale, unice și imperative. Iar alegerea are întotdeauna o natură convențională realizându-se prin încheierea unei convenții matrimoniale. Libertatea de a alege regimul matrimonial concret poate să fie foarte largă, în sensul că permite alegerea unuia dintre regimurile matrimoniale reglementate alternativ prin lege sau combinarea acestora și crearea unui regim matrimonial „nenumit," sau poate să fie mai restrânsă, în sensul că permite alegerea doar a unui regim matrimonial expres prevăzut de lege. Pe de altă parte, această libertate nu este absolută, ci limitată de instituirea unui corp de norme imperative (nucleul dur al regimurilor matrimoniale) de la care nu se poate deroga prin convenție matrimonială și care alcătuiește regimul primar. Pentru situațiile în care, prin convenție matrimonială, nu s-a ales un regim matrimonial concret, prin lege este indicat regimul matrimonial aplicabil soților, care constituie astfel regimul matrimonial legal.[6]

Potrivit art. 312 cu denumirea marginală *Regimurile matrimoniale***.** **„**Viitorii soți pot alege ca regim matrimonial: comunitatea legală, separația de bunuri sau comunitatea convențională." Din dispozițiile alin.1 al art. 312 din noul Cod civil observăm că viitorii soți au posibilitatea alegerii ca regim matrimonial: comunitatea legală, separația de bunuri sau comunitatea convențională.

Conform art. 329 din noul Cod civil cu denumirea marginală *Convenția matrimonială* „Alegerea unui alt regim matrimonial decât cel al comunității legale se face prin încheierea unei convenții matrimoniale." Așa cum reiese din dispozițiile art. 329 din noul Cod civil soții au posibilitatea alegerii prin convenție matrimonială ca regim matrimonial fie regimul separației de bunuri sau fie regimul comunității convenționale. Excepție de la această regulă îl constituie regimul comunității legale. Deci, dacă soții nu au ales până în ziua încheierii căsătoriei prin convenție matrimonială unul din cele două regimuri matrimoniale li se aplică regimul comunității legale.

---

[6] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală.* Editura Rosetti, București, 2003, pp. 56-106; C., M., Crăciunescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura All Beck, București, 2000, pp. 51-58; M., Avram. C., Nicolescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura Hamangiu, București, 2010, pp.18-28.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

2. Noțiunea de convenție matrimonială

Denumirile folosite în trecut pentru a desemna convenția matrimonială sunt foarte variate. Astfel termenul de convenție matrimonială a fost folosit în art. 1224 Codul civil de la 1864 alături de convenția de maritagiu (art. 932 Cod civil). De-a lungul timpului doctrina[7] a utilizat denumiri numind convenția matrimonială „convenție de căsătorie", „contract matrimonial", „convenție sau contract de căsătorie", „contract" sau „acord prenupțial".

Codul civil de la 1864 reglementa, ca unic regim convențional, regimul dotal (art. 1233 -1293 C. civ.), dota fiind potrivit dispozițiilor art. 1233 „averea ce se aduce bărbatului, din partea sau în numele femeii, spre a-l ajuta să susțină sarcinile căsătoriei". Soții îl puteau adopta, cu sau fără modificări, prin convenție matrimonială. Bunurile dotale erau în administrarea şi în folosința bărbatului, care avea, singur, exercițiul acțiunilor ce le priveau. Femeia putea înstrăina dota mobiliară, dar numai cu autorizația bărbatului, dota imobiliară fiind inalienabilă, insesizabilă şi imprescriptibilă. Femeia măritată își păstra dreptul de administrare, folosință şi dispoziție asupra bunurilor parafernale. Codul civil mai reglementa, ca o anexă la regimul dotal, societatea de achiziții a soților, formată dintr-o comunitate restrânsă de bunuri, ce se găsea în coproprietatea celor doi soți.[8]

Constituția din 1948, deşi nu scotea raporturile juridice de familie de sub reglementarea Codului civil şi nu abroga în mod expres anumite texte ale acestui cod, practic, prin consacrarea unor noi principii (al egalității între sexe de exemplu) a adus importante modificări relațiilor de familie. Astfel, regimul dotal a fost considerat abrogat tacit.

Codul familiei prin art. 20 alin. 2 interzicea, orice convenție care ar prevedea un alt statut juridic, decât cel de bun comun, pentru orice lucru dobândit în timpul căsătoriei şi care nu se încadra în prevederile art. 31 din Codul familiei (care enumera bunurile ce rămâneau proprii fiecărui soț). De asemenea, art. 30 alin. 2 din Codul familiei interzicea convenția

---

[7] D., Alexandresco. *Explicațiunea teoretică şi practică a dreptului civil român,* vol. III, Partea I, Editura Socec, Bucureşti, 1916,p.5; C., Hamangiu, I., Rosetti – Bălănescu, A., Băicoianu. *Tratat de drept civil,* vol. III, Editura All Beck, Bucureşti, 1998, p. 4; M., B., Cantacuzino. E*lementele dreptului civil român,* Editura All Beck, Bucureşti, 1998, p. 697; C., M., Crăciunescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura All Beck, Bucureşti, 2000 p.11; P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală*, Editura Rosetti, 2003, p. 182 – 183.

[8] Al., Bacaci. Viorica- Claudia, Dumitrache. Codruța, Hageanu. *Dreptul familiei*, Ediția 4, Editura All Beck, Bucureşti, 2005, p. 44-45.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

matrimonială sub pedeapsa nulităţii absolute. Interzicând, astfel, orice convenţie derogatorie de la prevederile Codului familiei.

Noţiunea convenţie matrimonială a fost definită de autori în mod diferit. Astfel, convenţia matrimonială este definită ca fiind „convenţia prin care viitorii soţi reglementează regimul lor matrimonial, condiţia bunurilor lor prezente şi viitoare, în raporturile pecuniare ce izvorăsc din căsătorie[9]" sau că aceasta este „un contract condiţional, solemn şi irevocabil, prin care viitorii soţi organizează capacitatea lor civilă şi determină, în privinţa bunurilor, consecinţele asociaţiunii conjugale[10]", ori „ca fiind actul juridic prin care părţile îşi reglementează raporturile patrimoniale esenţiale, care se vor desfăşura între ei în cursul căsătoriei".[11]

Într-o ultimă opinie,[12] pe care o agreăm[13] convenţia matrimonială desemnează actul convenţional prin care viitorii soţi, uzând de libertatea conferită de legiuitor, îşi stabilesc regimul matrimonial propriu sau îşi modifică, în timpul căsătoriei, regimul matrimonial sub care s-au căsătorit. În dreptul comparat, convenţia matrimonială este definită drept acel contract, prin care soţii adoptă un regim matrimonial particular, diferit de regimul legal, dar care este, totuşi, prevăzut de legea internă aplicabilă relaţiilor pecuniare.[14]

Caracteristica generală a convenţiei matrimoniale este aceea de a fi încheiată între viitorii soţi, pentru a produce efecte de la data încheierii căsătoriei şi, în principiu, pentru toată durata căsătoriei, fără însă a exclude posibilitatea modificării regimului matrimonial iniţial, fie că acesta este un regim legal sau convenţional.

---

[9] C., Hamangiu, I., Rosetti – Bălănescu, A., Băicoianu. *Tratat de drept civil,* vol. III, Editura All Beck, Bucureşti, 1998, p.4.

[10] D., Alexandresco. op. cit., p.5 -6.

[11] P., Vasilescu. op. cit., p. 184.

[12] C., M., Crăciunescu. op. cit., p. 11.

[13] N., C., Dariescu. Convenţia matrimonială în dreptul internaţional privat român, Editura Lumen, 2007, Iaşi.

[14] Georges, A., L., Droz. Les régimes matrimoniaux en Droit international privé comparé în Receil des cours de L'Académie de droit international de la Haye, Tome 143, 1974/III, p.13.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

3. Delimitarea convenţiei matrimoniale de alte instituţii
3.1. Delimitarea convenţiei matrimoniale de căsătorie

În doctrina veche care susţinea teoria contractualistă a căsătoriei, era subliniată distincţia între căsătorie – ca şi contract principal – şi convenţie matrimonială – ca şi contract accesoriu a cărui existenţă şi durată depind de existenţa şi durata căsătoriei. Între cele două noţiuni există următoarele deosebiri:

- căsătoria este relativă la persoana şi starea civilă a soţilor, pe când convenţia matrimonială este relativă numai la bunurile soţilor;
- căsătoria se încheie în faţa ofiţerului de stare civilă, pe când convenţia matrimonială se autentifică în faţa organului competent;
- căsătoria este strict organizată şi reglementată de lege, în ceea ce priveşte condiţiile şi efectele sale, pe când părţile nu le pot modifica (este un act condiţie), pe când convenţia matrimonială se bucură de o mare libertate, astfel încât părţile pot determina clauzele sale.[15]

Convenţia matrimonială a cărei esenţă o constituie patrimonialitatea raporturilor dintre soţi, este distinctă de actul căsătoriei, ca manifestare de voinţă a viitorilor soţi în vederea întemeierii unei familii.

Literatura de specialitate[16] susţine că între convenţia matrimonială şi căsătorie există legături strânse. Se susţine că există un raport de accesoarialiate din care decurg şi alte caractere juridice specifice convenţiei matrimoniale. Dat fiind că obiectul convenţiei matrimoniale îl constituie regimul matrimonial, iar acesta are ca finalitate susţinerea din punct de vedere patrimonial a familiei, rezultă că efectele convenţiei matrimoniale sunt subordonate căsătoriei şi nu pot fi concepute în afara acesteia. Accesorialitatea urmăreşte şi întinderea în timp a efectelor convenţiei matrimoniale. Astfel, pe de o parte convenţia matrimonială nu poate produce efecte decât în intervalul cuprins între data oficierii căsătoriei şi

---

[15] C., Hamangiu, I., Rosetti – Bălănescu, A., Băicoianu. *Tratat de drept civil,* vol. III, Editura All Beck, Bucureşti, 1998, p. 4-7.

[16] M., Avram. C., Nicolescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura Hamangiu, Bucureşti, 2010, p. 70-74; D., Alexandresco. *Explicaţiunea teoretică şi practică a dreptului civil român,* vol. III, Partea I, Editura Socec, Bucureşti, 1916,p.5; C., M., Crăciunescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura All Beck, Bucureşti, 2000, p. 1-167; P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală,* Editura Rosetti, Bucureşti, 2003, p. 203-204; R., O., Andone. *Convenţia matrimonială-soluţie prematură sau alternativă viabilă? Eseuri de hermeneutică juridică,* vol. III, Casa de Editură Venus, Iaşi, 2006, p. 3 -64; A., Al., Banciu. *Raporturile patrimoniale dintre soţi,* Editura Hamangiu, 2011, pp. 51-52.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

data desfacerii căsătoriei, sau, după caz, a încetării acesteia, iar, pe de altă parte, în situaţia în care căsătoria proiectată nu se mai încheie, convenţia matrimonială devine caducă, sancţiune explicată prin condiţionarea pe care căsătoria o reprezintă.

Ca atare, anumite caractere juridice ale căsătoriei ca act juridic se răsfrâng asupra convenţiei matrimoniale, influenţând condiţiile de validitate ale acesteia (de exemplu, capacitatea de a încheia convenţia matrimonială coincide cu vârsta matrimonială).

Având în vedere că scopul căsătoriei îl constituie întemeierea unei familii (*animus conjungalis)* înseamnă că scopul convenţiei matrimoniale nu trebuie să depăşească scopul căsătoriei, raporturile patrimoniale dintre soţi neputând fi concepute ca un scop în sine, ci doar ca un derivat, un efect al căsătoriei (*si nuptiae sequantum*). Altfel spus, convenţia matrimonială este un *act cauzal special.*

Convenţia matrimonială încheiată ca şi căsătoria, în considerarea persoanei fiecăruia dintre viitorii soţi, ţinând seama nu doar de starea lor materială, dar şi de concepţia lor despre căsătorie şi efectele patrimoniale ale acesteia, precum şi de calităţile lor personale produce efecte juridice în patrimoniile ambilor soţi.

3.2. Delimitarea convenţiei matrimoniale de convenţia de curtaj matrimonial

Contractul de curtaj este actul prin care un comerciant (curtierul) se angajează faţă de cealaltă parte de a intermedia încheierea unei afaceri, în schimbul unei plăţi (curtaj).

În materia regimurilor matrimoniale, contractul de curtaj nu se poate referi decât la intermedierea de contacte între persoane în vederea căsătoriei lor viitoare.

În forma sa individuală, curtajul este specific societăţilor arhaice sau comunităţilor restrânse, astăzi îl regăsim într-o formă reorganizată, el îmbrăcând veşmântul unei societăţi comerciale. Societăţi care uzual sunt cunoscute sub denumirea generică de agenţii matrimoniale. Acestea au drept scop să pună în contact persoane care doresc să se căsătorească, iar în schimbul serviciului făcut, agenţiile matrimoniale percep o anumită plată.[17]

[17] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală,* Editura Rosetti, Bucureşti, 2003, p. 204-205.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Intermedierea persoanelor în vederea încheierii căsătoriei nu beneficiază în prezent de o reglementare specială în România: crearea agenţiilor matrimoniale, care valorifică din punct de vedere comercial „piaţa solitarilor", este însă o realitate.

La prima vedere, curtajul matrimonial pare contrar ordinii publice, În realitate singura grijă şi temere a legiuitorului trebuie să se manifeste cu privire la obiectul acestei activităţi, în sensul de a se limita la mijlocirea cunoaşterii persoanelor, în afara oricărei presiuni asupra consimţământului la căsătorie. Aceasta presupune ca obligaţia curtierului sau a agenţiei matrimoniale să fie considerată ca fiind doar o obligaţie de diligenţă. Dacă obligaţia ar fi considerată de rezultat contractul de curtaj dobândeşte caracter ilicit, datorită cauzei sale imorale (de a impune actul căsătoriei).[18]

Între convenţia matrimonială şi contractul de curtaj nu există decât un singur punct de contact şi acela asimptotic, căsătoria. Curtajul matrimonial nu urmăreşte atât încheierea actului căsătoriei, cât punerea în contact a prezumtivilor viitori soţi. Evident, generic şi prozaic, se poate spune că două persoane s-au căsătorit datorită faptului că s-au cunoscut prin intermediul unei agenţii matrimoniale. Juridic, însă, nu poate fi nicio conexiune între faptul intermedierii căsătoriei şi actul căsătoriei. Aceasta datorită cauzei acestei instituţii (*animus conjugalis*), a specificului consimţământului la căsătorie (spontan, actual şi liber), dar şi datorită faptului că familia este finalitatea căsătoriei, iar nu executarea unei obligaţii contractuale anterioare căsătoriei. În timp ce convenţia matrimonială este strâns legată de căsătorie, această convenţie nu poate nici preexista căsătoriei, dar nici supravieţui ei. Iar dacă luăm în considerare conţinutul celor două acte, este evident că curtajul matrimonial nu este decât o mijlocire, o intermediere între două persoane, care de regulă nici nu se cunosc, iar convenţia matrimonială are drept conţinut un ansamblu de reguli, care au vocaţia de a reglementa raporturile patrimoniale dintre soţi Sunt atât de diferite, prin scop, efecte şi condiţii de încheiere, încât se poate broda la infinit despre deosebirile care există între convenţia matrimonială şi curtajul matrimonial.[19]

[18] M., Avram. C., Nicolescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura Hamangiu, Bucureşti, 2010, p. 80; P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală,* Editura Rosetti, Bucureşti, 2003, p. 204-205.

[19] Ibidem.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

3.3. Delimitarea convenției matrimoniale de logodnă

Așa cum precizam într-o altă lucrare prin logodnă se înțelege acordul de voință prenupțial prin care două persoane de sex diferit își promit să se căsătorească în viitor.

Apropierea convenției matrimoniale de logodnă se realizează în condițiile în care atât logodna, cât și convenția matrimonială preced căsătoria. Logodna constă în promisiuni reciproce de căsătorie. Convenția matrimonială se încheie, de regulă, înainte de căsătorie, în vederea căsătoriei. După cum s-a arătat în literatura juridică, se poate vorbi doar de o „simplă coincidență"[20], atunci când viitorii soți, logodiți, încheie o convenție matrimonială.[21]

Delimitarea esențială dintre logodnă și convenția matrimonială rezidă în aceea că doar ultimul este act juridic. De asemenea, efectele și scopul celor două instituții sunt diferite. Convenția matrimonială urmărește să stabilească raporturile patrimoniale dintre soți, pe când logodna este un proiect care premerge căsătoriei, fără efecte patrimoniale proprii. Logodna ține de tradiție (spre exemplu darurile oferite de logodnici unul altuia) și de planificarea căsătoriei, iar convenția matrimonială de efectele patrimoniale ale unei căsătorii oficiale. Deci, nu poate fi angajată nicio condiționare juridică între logodnă și încheierea unei convenții matrimoniale.

3.4.Delimitarea convenției matrimoniale de concubinaj

În varianta de proiect noul Cod civil reglementa instituția concubinajului, în prezent noul Cod civil, nu cuprinde dispoziții referitoare la concubinaj.

Concubinajul sau uniunea liberă desemnează conviețuirea în cuplu a două persoane de sex diferit, între ele creându-se raporturi asemănătoare cu cele de familie. Astfel de uniuni nu produc prin ele însele efecte juridice, ci doar marginal și adiacent.

Menționăm că starea de concubinaj nu schimbă starea civilă a partenerilor, ei sunt considerați în continuare terți, putând să încheie orice

[20] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală,* Editura Rosetti, București, 2003, p.210.
[21] M., Avram. C., Nicolescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura Hamangiu, București, 2010, p. 79.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

act doresc din punct de vedere juridic, mai puțin o convenție matrimonială.[22]

Indiferent de ce acte înțeleg concubinii să încheie în concret pentru a-şi reglementa raporturile patrimoniale dintre ei, raporturi care pot fi determinate de ducerea traiului în comun, aceştia nu au decât posibilitatea de a recurge la dreptul comun.

3.5.Delimitarea convenției matrimoniale de pactul civil de solidaritate (PACS[23])

Există însă legislații care încearcă să confere un cadru mult mai concret raporturilor de concubinaj, prin crearea unui schelet de regim patrimonial, pe care să se sedimenteze relațiile pecuniare specifice între concubini. Iar un exemplu deosebit de interesant îl oferă legislația franceză prin *pactul civil de solidaritate*.

P*actul civil de solidaritate* este potrivit art. 515-1 din Codul civil francez un contract încheiat de două persoane fizice majore, de sex diferit, sau de acelaşi sex, pentru a-şi organiza viața lor comun.

Contractul nu se poate încheia decât între persoane cu capacitate deplină de exercițiu şi numai dacă între viitoarele părți ale contractului nu există raporturi de rudenie sau de căsătorie. Acest contract nu poate fi săvârşit valabil decât o singură dată de către o persoană, fiind exclusă posibilitatea ca o persoană să încheie (simultan sau ulterior) mai multe acte de acest tip cu cocontractanții diferiți.

Contractul se încheie în formă scrisă şi este supus formalităților de publicitate specifice prin înscrierea sa într-un registru special ținut de grefa tribunalului.

În privința efectelor menționăm că de *lege lata* părțile îşi datorează „ajutor reciproc şi material."

Contractul încetează fie prin moartea uneia dintre părți, denunțare unilaterală sau mutuală, prin căsătoria uneia dintre părți.

Concluzia, este că, pactul civil de solidaritate nu poate fi asimilat cu un regim matrimonial, mai ales că instituția căsătoriei, exclude sub

---

[22] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală,* Editura Rosetti, Bucureşti, 2003, p.211-213; A., Al., Banciu. *Raporturile patrimoniale dintre soți,* Editura Hamangiu, 2011, pp. 55-57.

[23] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală,* Editura Rosetti, Bucureşti, 2003, p.211-213; A., Al., Banciu. *Raporturile patrimoniale dintre soți,* Editura Hamangiu, 2011, pp. 213-215.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

pedeapsa nulităţii, încheierea acestui tip de contract de către o persoană căsătorită.

Apropierea pactului civil de solidaritate de regimurile matrimoniale este evidentă şi calchiază de la acestea scopul: reglementarea raporturilor patrimoniale a celor care conviețuiesc.

Fără să implice *per se* starea de concubinaj, PACS-ul a fost gândit totuşi pentru a oferi şi celor care întemeiază în fapt (iar nu şi în drept) o familie, un suport normativ pentru relaţiile lor pecuniare.

În concluzie, se poate nota că, pactul civil de solidaritate este instituția care se apropie cel mai mult de convenția matrimonială, graniţa dintre cele două constituind-o în fond, doar, căsătoria.

4. Principiile convenției matrimoniale

4.1. Precizări prealabile

Convenția matrimonială fiind un contract va fi ghidată de următoarele principii aplicabile oricărui act juridic:[24]

- principiul libertății convenției matrimoniale;
- principiul accesorialității convenției matrimoniale
- principul imutabilității convenției matrimoniale
- Principul mutabilității convenției matrimoniale

4.2. Principiul libertății convenției matrimoniale

Libertatea convențiilor matrimoniale este mai largă decât în dreptul comun, după cum cunoaşte restrângeri proprii, străine celorlalte contracte.

Libertatea convențiilor matrimoniale nu derivă numai din autonomia de voință a părților, dar şi din specificul reglementărilor legale de familie. Într-un sistem de drept flexibil, este o consecință firească a acestei a acestei maleabilități ca viitorii soți să aibă posibilitatea de a alege regimul matrimonial concret aplicabil, prin încheierea unei convenții matrimoniale, care să combine orice regulă patrimonială.

Libertatea mai mare de care se bucură o convenție matrimonială se concretizează, în plus, şi în prezența a încă cel puțin două elemente. Pe de o parte, anumite acte juridice sunt permise în cadrul dreptului

[24] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală,* Editura Rosetti, Bucureşti, 2003, p.216-221; A., Al., Banciu. *Raporturile patrimoniale dintre soți,* Editura Hamangiu, 2011, pp. 60-66.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

matrimonial, deşi în dreptul comun sunt prohibite, cum ar fi, dreptul francez şi în dreptul comun anterior Codului familiei, cazul instituirii lor contractuale.[25] Pe de altă parte anumite acte juridice cunosc elemente de specific doar dacă sunt cuprinse într-o convenţie matrimonială. Avem cazul donaţiilor care pot înregistra trăsături derogatorii de la dreptul comun aplicabil lor.

Libertatea specifică convenţiei matrimoniale se reflectă asupra condiţiilor de contractare şi capacităţii de exerciţiu. Fiind strâns legată de actul căsătoriei, convenţia matrimonială se ghidează după regula potrivit căreia cine poate încheia valid o căsătorie poate să încheie valid şi un contract matrimonial (*habilis ad nuptias habilis ad pacta nuptialia*). Această regulă pretinde ca în materie de capacitate să fie respectate, de principiu, unele exigenţe de la încheierea căsătoriei şi la încheierea convenţiei matrimoniale. De exemplu, în cazul unui minor căruia i se recunoaşte posibilitatea de a se căsători singur, fără să fie asistat sau autorizat juridic, tot singur şi personal va încheia convenţia matrimonială. Mergând pe o deducţie logică, dacă anumite autorizări sunt cerute minorului pentru a se căsători, aceleaşi încuviinţări vor fi cerute şi pentru încheierea convenţiei matrimoniale. Astfel, art. 337 din noul Cod civil prevede posibilitatea minorului care a împlinit vârsta matrimonială de a încheia sau modifica o convenţie matrimonială dar, numai cu încuviinţarea ocrotitorului său legal şi cu autorizarea instanţei de tutelă. În ceea ce-i priveşte pe majori, regula nu comportă un specific anume, implicând simpla idee că cine se poate căsători poate şi încheia actul juridic, care să-i guverneze raporturile juridice patrimoniale în timpul căsătoriei.

În privinţa conţinutului libertăţii convenţiilor matrimoniale precizăm că în afară de formă, care este strictă, deoarece convenţia matrimonială este un act solemn, părţile pot, în principiu, dispune cum doresc de obiectul contractului. Se poate institui orice regim matrimonial reglementat, se pot combina regimurile matrimoniale alternative prevăzute de lege sau se poate crea un regim aparte, prin îmbinări de reguli şi stipulaţii originale.[26]

Limitele libertăţii contractuale în privinţa convenţiei matrimoniale presupun şi următoarele aspecte:

---

[25] C., Hamangiu, I., Rosetti – Bălănescu, A., Băicoianu. *Tratat de drept civil,* vol. III, Editura All Beck, Bucureşti, 1998, p. 6.

[26] Se paote face referi şi la r4egimuri care sunt reglementate de o lege străină sau să se reglementeze convenţional asemenea regimuri, sub condiţia ca legea naţională a viitorilor soţi să nu interzică asemenea referinţe la o legislaţie străină.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

- părţile nu pot înlocui prin convenţia lor matrimonială, regulile regimului primar imperativ, după cum nu se pot abate de la acesta;
- viitorii soţi nu pot stipula clauze care să nege principiul egalităţii în drepturi dintre femeie şi bărbat, instituind incapacităţi convenţionale pentru unul dintre soţi;
- nu se poate degreva *ex nunc* unul dintre soţi de puterile sale părinteşti;
- nu se pot modifica efectele legale extrapatrimoniale ale căsătoriei;
- nu se va putea bruia ordinea succesorală sau modifica regulile devoluțiunii succesorale, în general;
- clauzele cu efect de indisponibilizare a bunurilor comune sau proprii afectate familiei se pot aplica numai în limita dreptului comun;
- dacă sistemul regimurilor matrimoniale se ghidează după regula imutabilității, viitorii soţi nu vor putea deroga de la acestea nici direct, nici mijlocit, prin mecanismele pe care convenţia matrimonială le prevede.

4.3. Principiul accesorialității convenției matrimoniale

Limitele specifice încheierii convenției matrimoniale sunt prevăzute şi de principiul accesorialității sale la căsătorie. Regimurile matrimoniale nu au decât ţelul de a reglementa raporturile patrimoniale dintre soţi. Ceea ce înseamnă că efectele şi cauza juridică a unei convenții matrimoniale sunt strâns legate de căsătoriei. Ca atare, avem de a face cu o cauză juridică specială (*animus conjugalius*), în sensul că raporturile patrimoniale care se constituie în efectele convenției, sunt subordonate susținerii familiei, iar acest aspect îi animă pe cei care încheie o convenție matrimonială. Orice deturnare de la regulă va atrage nulitatea convenției matrimoniale. În plus, efectele specifice convenției nu privesc, decât crearea, unui regim matrimonial concret aplicabili între soţi.

Accesorialitatea urmăreşte şi întinderea în timp a efectelor convenției matrimoniale. Acestea se pot produce doar în cursul căsătoriei, în intervalul de timp cât părţile sunt căsătorite. Aşadar, efectele convenției matrimoniale nu ar putea să-şi facă simţită prezența înaintea încheierii căsătoriei, după cum ele nu pot exista nici după încetarea sau desfacerea căsătoriei.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

În doctrină[27] s-a pus problema caracterului condiţional al convenţiei matrimoniale, dar nu în sensul clasic al modalităţilor care afectează actul juridic, ci pentru a se sublinia dependenţa regimului matrimonial de instituţia şi efectele căsătoriei. Astfel că, la încetarea sau desfacerea căsătoriei, problemele care pot apărea sunt şi cele legate de încetarea efectelor convenţiei matrimoniale. Dar în funcţie de specificul convenţiei, regimul matrimonial convenţional poate presupune şi lichidarea sa, cu determinarea juridică a bunurilor şi obligaţiilor care, anterior, au făcut obiectul regimului matrimonial. Astfel, potrivit art. 333 alin. 4 din noul Cod civil precizează: „Clauza de preciput devine caducă atunci când comunitatea încetează în timpul vieţii soţilor, când soţul beneficiar a decedat înaintea soţului dispunător ori când aceştia au decedat în acelaşi timp sau când bunurile au făcut obiectul ei au fost vândute la cererea creditorilor comuni". În situaţia în care încetarea efectelor conveţiei matrimoniale se leagă de încetarea stării de căsătorie, lichidarea este o chestiune specifică, ataşată concret tipului de regim matrimonial aplicat.

Legătura dintre căsătorie şi convenţie matrimonială este atât de strânsă încât capacitatea de a contracta – conţinutul şi formele ei de exteriorizare – este influenţată de instituţia căsătoriei, instituţie pe care orice regim matrimonial, legal sau convenţional, înţelege să o servească. Această nu înseamnă că cele două categorii juridice sunt sudate solidar. Fiecare dintre acestea are regimul său juridic, dincolo de condiţionările fireşti care, în toate cazurile, sunt univoce: căsătoria influenţează convenţia matrimonială iar nu invers. Spre exemplu viciile de consimţământ ale căsătoriei nu se reflectă direct, sub aceleaşi nume şi regim juridic (de vicii ale consimţământului) în materia convenţiei matrimoniale, ci doar prin recul. În cazul în care căsătoria este anulată, efectele convenţiei matrimoniale nu se vor mai produce nici ele, dar nu datorită faptului că şi convenţia matrimonială va fi declarată nulă, pentru vicii de consimţământ, ci doar pentru că a dispărut raţiunea ei. În acest caz din urmă, vom avea de a face mai degrabă cu caducitatea convenţiei matrimoniale, decât cu anulabilitatea actului patrimonial.

În situaţia în care convenţia matrimonială a fost încheiată anterior celebrării căsătoriei, iar căsătoria numai are loc, situaţie în care actul patrimonial numai produce niciun efect, fiind vorba, şi în acest caz, de o caducitate explicată de condiţionarea pe care căsătoria o reprezintă. Dacă situaţia se schimbă şi numai convenţia matrimonială este afectată de vicii

[27] M., B., Cantacuzino. *Elementele dreptului civil,* Editura All, Bucureşti, 1998, p. 700.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

de consimţământ, efectele nulităţii se vor resimţi doar asupra convenţiei, iar căsătoria va rămâne legal constituită. În acest caz, soţii vor fi consideraţi că nu au încheiat niciodată vreo convenţie matrimonială, ei fiind consideraţi a fi căsătoriţi sub regimul matrimonial legal. În cazul în care, convenţia matrimonială, a fost încheiată în toate formele cerute de lege înaintea încheierii căsătoriei, ea îşi produce efectele doar de la data celebrării căsătoriei, evidenţiindu-se şi prin acest fapt, accesorialitatea convenţiei faţă de căsătorie.

4.4. Principul imutabilităţii convenţiei matrimoniale

În epocile sau legislaţiile în care regimurile matrimoniale au fost imutabile, acest caracter s-a imprimat şi convenţiei matrimoniale. Acest principiu a fost împrumutat din dreptul francez şi stabilea că nu pot fi schimbate în urma celebrării căsătoriei convenţiile matrimoniale, conform unor dispoziţii care se bazau pe protejarea drepturilor terţilor chemaţi a contracta cu soţii.

Deşi în vechiul nostru Cod civil de la 1864 soţii se bucurau de libertatea alegerii regimului matrimonial, putând să opteze între aplicarea regimului separatist, a celui dotal sau de achiziţii, după cum puteau încheia şi convenţia matrimonială, care să institute un regim propriu, convenţiile matrimoniale erau imutabile în timpul căsătoriei.

În sistemul impus de Codul familiei român a fost consacrat principiul inflexibilităţii şi imutabilităţii regimului matrimonial, sub ameninţarea nulităţii absolute a convenţiilor derogatorii de la regimul legal admis, ajungându - se astfel şi la imutabilitatea convenţiilor matrimoniale.

Raţionamentul prin care se justificau aceste reguli era dedus tot din caracteristicile căsătoriei. Aceasta a fost concepută ca fiind indisolubilă, şi în consecinţă era logic să se impună o trăsătură analogă şi convenţiei matrimoniale, care o însoţea.

Irevocabilitatea a constituit în materia convenţiilor matrimoniale, o excepţie de la principiul general al revocabilităţii contractelor civile (*mutuus consensus, mutuus disensus*), contractul matrimonial devenind imutabil după încheierea căsătoriei.[28] Contractul de căsătorie putea fi modificat în vechea reglementare a Codului civil doar în intervalul de până la celebrarea căsătoriei „deoarece până atunci terţii nu puteau lua la cunoştinţă de el pe

[28] A se vedea P. Popovici. *Regimul matrimonial şi convenţiile matrimoniale*, teză de doctorat, republicată, p. 127.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

cale oficială şi apoi pentru că era accesoriu căsătoriei, fiind încheiat sub formă suspensivă."[29]

Împotriva acestei stări de fapt şi de drept literatura juridică a vremi a luat atitudine, susţinând lipsa de temei a regulii imutabilităţii, de vreme ce soţilor li se permite să hotărască prin propriul acord în ceea ce priveşte angajamentele lor patrimoniale, fiind apoi îngrădiţi la hotărârea luată anterior căsătoriei, chiar dacă pe parcursul ei interesele lor numai corespund acestor aranjamente.[30]

Argumentele aduse pentru înlăturarea imutabilităţii convenţiilor premaritale, în sensul că interese terţilor ar pute fi protejate prin publicitatea convenţiei matrimoniale subsecvente efectuată în aceleaşi condiţii ca şi la încheierea convenţiei iniţiale, precum şi argumentele desprinse din dreptul comparat nu au convins legiuitorul vechiului cod.[31] Astfel, că opţiunea făcută de soţi în alegerea regimului lor matrimonial rămânea definitivă pentru toată durata căsătoriei, având un caracter irevocabil. În acest fel, libertatea lor de alegere era recunoscută doar până la momentul încheierii căsătoriei, la care începea să-şi producă efectele şi convenţia matrimonială încheiată anterior încheierii căsătoriei.

4.5. Principul mutabilităţii convenţiei matrimoniale

Odată cu renunţarea la ideea de indisolubilitate viageră a căsătoriei şi cu admiterea divorţului, ca măsură şi procedură ordinară, a fost firesc ca mutabilitatea convenţiei matrimoniale să fie prevăzută de către legiuitor. Prin urmare, principial, flexibilitatea reglementării instituţiei căsătoriei se reflectă normativ şi în mutabilitatea *de lege lata* a convenţiei matrimoniale.

Ca atare, noul nostru Cod civil, armonizându-se cu legislaţiile europene în domeniu, consacră principul mutabilităţii convenţiei matrimoniale caracterizat în doctrină[32], ca o prelungire a principiului libertăţii de alegere a regimului matrimonial. Au fost aduse în acest sens argumente ca:

- amploarea şi celeritatea raporturilor sociale;

[29] Idem, p. 128.
[30] I., C., Constanda. Regimul matrimonial legal după noul Cod civil Carol al II-lea, teză de doctorat, Tipografia Dorneanu, Bucureşti, 1940, pp. 20-25.
[31] D., Alexandresco. *Explicaţiunea teoretică şi practică a dreptului civil român,* vol. III, partea I, Editura Socec, Bucureşti, 1916, p. 119.
[32] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, p. 50.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

- perfecționarea sistemelor de legală care pot asigura o protecție sporită intereselor terților;
- autonomia economică a persoanei.

Prin admiterea mutabilității regimului matrimonial se înțelege admiterea schimbării regimului matrimonial ales de soți la încheierea căsătoriei, atunci când aceştia apreciază că interesele lor patrimoniale o cer. Deci, mutabilitatea presupune o subsecvență a alegerii regimului matrimonial şi, pentru a deveni aplicabilă, este necesară o normă expresă care să o permită. În noul Cod civil prin art. 312 se statorniceşte regula libertății de alegere a regimului matrimonial, sancționând prin art. 332 alin. 1 cu nulitate absolută derogarea de la dispozițiile legale privind regimul matrimonial ales, dar, admite totuşi ca după cel puțin un an de la încheierea căsătoriei, posibilitatea unei astfel de derogări, prevăzând că soții pot ori de câte ori doresc să înlocuiască regimul matrimonial existent cu un alt regim matrimonial.

Modificarea convențională a regimului matrimonial existent cu un alt regim matrimonial se poate realiza, potrivit art. 369 din noul Cod civil ori de câte ori doresc soții, prin act autentic notarial, cu respectarea condițiilor prevăzute pentru încheierea convențiilor matrimoniale, dar numai după trecerea a cel puțin un an de la încheierea căsătoriei.

Dispozițiile privitoare la publicitatea convenției matrimoniale sunt aplicabile conform art. 334 din noul Cod civil cu denumirea marginală *Publicitatea convenției matrimoniale.*

În ceea ce priveşte modificarea convenției matrimoniale se aplică dispozițiile art. 336 din noul Cod civil care prevede: „Convenția matrimonială poate fi modificată înainte de încheierea căsătoriei, cu respectarea condițiilor prevăzute la art.330 şi 332. Dispozițiile art. 334 şi 335 sunt aplicabile."

Totuşi, o restricție a modificării convenției matrimoniale aduc alin. 3 şi 4 ale art. 369 din noul Cod civil care prevăd: „Creditorii prejudiciați prin schimbarea sau lichidarea regimului matrimonial pot formula acțiunea revocatorie în termen de un an de la data la care au fost îndeplinite formalitățile de publicitate sau, după caz, de când au luat cunoştință mai înainte de aceste împrejurări pe altă cale (alin.3). Creditorii prevăzuți la alin. (3) pot invoca oricând, pe cale de excepție, inopozabilitatea modificării sau lichidării regimului matrimonial făcute în frauda intereselor lor" (alin. 4). Această restricție este menită să întărească conformitatea principiului alegerii regimului matrimonial cu normele imperative care statornicesc regimul de bază şi să armonizeze aplicarea lui cu normele de conviețuire socială.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

5. Natura juridică a convenţiei matrimoniale şi caracterele juridice ale convenţiei matrimoniale

Din punctul de vedere al voinţelor implicate în formarea sa, convenţia matrimonială este un act bilateral (contract), calificare predominantă pe care o regăsim atât în doctrina veche, cât şi în dreptul comparat .[33]

S-a considerat, că, în fapt, convenţia matrimonială este un adevărat „pact de familie", pentru că este important pentru soarta familiei creat prin căsătorie. Din punct de vedere sociologic ideea de „pact de familie" evocă şi influenţa pe care ascendenţii o exercitau asupra viitorilor soţi, astfel încât apărea mai degrabă ca un aranjament între familiile viitorilor soţi decât ca un contract încheia t între viitorii soţi. Cu timpul, însă, această influenţă a scăzut considerabil.

Convenţia matrimonială ca tipar juridic, poate să conţină şi dispoziţii de altă natură decât cele prin care se reglementează raporturi patrimoniale decurgând din căsătorie, precum donaţii reciproce între viitorii soţi sau donaţii făcute de alte persoane (de exemplu părinţi) viitorilor soţi sau unuia dintre aceştia ori alte dispoziţii care nu au nicio legătură cu regimul matrimonial precum recunoaşterea unui copil (care este un act unilateral). Asemenea acte juridice îşi conservă natura juridică proprie, neputând altera calificarea convenţiei matrimoniale şi nefiind, la rândul lor, alterate de împrejurarea că îşi găsesc suportul juridic într-o convenţie matrimonială.

În ceea ce priveşte donaţiile făcute în vederea căsătoriei, potrivit art. 1030 din noul Cod civil, donaţiile făcute viitorilor soţi sau unuia dintre ei, sub condiţia încheierii căsătoriei, nu produc efecte în cazul în care căsătoria nu se încheie. Asemenea donaţii pot fi făcute chiar prin convenţie matrimonială. Sancţiunea care intervine, în cazul în care căsătoria nu se încheie, este caducitatea.

În concluzie, convenţia matrimonială ocupă un loc aparte în dreptul contractelor. Pe de o parte, îi sunt aplicabile regulile generale din materia contractelor, iar, pe de altă parte, este supusă, unor multiple reglementări speciale.

[33] M., Avram. C., Nicolescu. *Regimuri matrimoniale,* Editura Hamangiu, Bucureşti, 2010, p. 69-70.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

6. Caracterele juridice ale convenţiei matrimoniale
6.1. Precizări prealabile

Convenţia matrimonială prezintă următoarele caractere juridice:[34]
1. este un act complex;
2. act cauzal special;
3. are caracter personal;
4. este un act juridic solemn;
5. este un act juridic public
6. este un act juridic pur şi simplu;
7. are un caracter sinalagmatic.

6.2 Act complex[35]

Având drept scop reglementarea raporturilor patrimoniale dintre soţie, convenţia matrimonială este un act complex. Din punctul de vedere al voinţelor implicate în crearea sa convenţia matrimonială este un contract, un act juridic de formaţie bilaterală. Aceasta este viziunea clasică şi are temeiuri legale, în sensul că normele juridice care o prevăd şi reglementează utilizează mai curent termenul de contract sau convenţie. Dacă însă se ia în considerare scopul ei şi poziţia autorilor săi, se poate ajunge şi la o altă concluzie, anume că ar putea fi un act juridic statuar convenţia matrimonială. Oricum, convenţia matrimonială prezintă caracteristicile esenţiale ale ceea ce tradiţional se numeşte contract, fiind un act care are conţinut patrimonial, chiar dacă nu este un izvor tipic de obligaţii.

În privinţa altor dispoziţii care nu au legătură cu regimul matrimonial dar totuşi sunt întâlnite ca şi excepţii în practică nu au puterea de a schimba calificarea convenţii matrimoniale. Aceasta în condiţiile în care, actul juridic încheiat între viitorii soţi îşi păstrează cauza specială şi specifică proprie. Interpretarea şi calificarea juridica a unei convenţii matrimoniale se face întotdeauna după regulile dreptului comun. Totuşi, în situaţia în care se ajunge la concluzia că, acest act nu instituie un regim matrimonial, între soţi se va aplica regimul matrimonial legal. Altfel, ne

[34] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, p. 221-233; A., Al., Banciu. *Raporturile patrimoniale dintre soţi,* Editura Hamangiu, 2011 pp.66-74.
[35] P., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, pp. 221-223.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

vom plasa în afara regimurilor matrimoniale, iar convenţia va purta fie numai titulatura de „matrimonială", fie va constitui un act de deghizare. În prima situaţie este o chestiune de interpretare a convenţiei matrimoniale iar în cea de-a doua situaţie sunt probleme ridicate de simularea ei.

În fine, complexitatea convenţiei matrimoniale nu derivă, deci, din aceea că ea poate cuprinde şi alte clauze decât cele specifice, ci din realitatea că această convenţie instituie un regim matrimonial.

Fiind o adevărată cartă patrimonială a soţilor, un adevărat statut patrimonial al familiei ori un regulament care stabileşte raporturile reciproce dintre soţi şi faţă de terţi, convenţia matrimonială se detaşează, prin complexitatea clauzelor şi a efectelor, de un contract ordinar.

Complexitatea raporturilor pe care convenţia matrimonială le reglementează şi le generează este scoasă în evidenţă nu numai de condiţiile de formă pe care ea trebuie să le îndeplinească, ci şi de raporturile juridice de familie complexe în care trebuie să se insereze, dar mai ales de rezonanţa ei socială. Fiind supusă la exigenţe de publicitate speciale, convenţia matrimonială îşi extinde unele consecinţe (cel puţin prin intermediul opozabilităţii sale) şi faţă de persoanele care sunt străine în încheierea ei. În acest sens, s-a apreciat că efectele convenţiei matrimoniale se produc şi faţă de terţi, amplitudinea consecinţelor ei excedând simpla opozabilitate. Terţii trebuie avertizaţi şi informaţi cu privire la raporturile dintre soţi, cu privire la specificul convenţiei, pentru a avea posibilitatea să îşi apere propriile interese. Pentru a nu pune pericol siguranţa circuitului civil, regulamentul patrimonial al soţilor ar trebui să fie cunoscut de toţi.

Din acest punct de vedere, regimurile matrimoniale legale conferă aparenţă de securitate civilă mai mare, deoarece efectele lor sunt prezumate a fi cunoscute oricând de oricine, fără a fi necesară vreo formalitate specială de publicitate.

Echilibrul instabil dintre libertatea individuală şi siguranţa circuitului civil se realizează – în cadrul regimurilor voluntare – prin formele de publicitate la care este supusă orice convenţie matrimonială.

6.3 Act cauzal special[36]

Convenţia matrimonială este un act juridic special deoarece este animată de o cauză juridică specifică (*affectio conjugalis*). Încheind o

[36]P ., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, pp. 223-224.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

convenţie matrimonială, părţile trebuie să aibă în spirit intenţia de a afecta raporturile patrimoniale generate de aceasta susţinerii sarcinilor căsătoriei şi realizării cadrului pecuniar adecvat ducerii unei vieţi de familie. În cazul în care căsătoria este ghidată de o cauză juridică proprie şi specifică (*animus conjugalis*), convenţia matrimonială, fiind pendinte juridic de această instituţie, va trebui ca prin scopul ei să nu depăşească marginile fireşti impuse de căsătorie. Chiar dacă efectele convenţiei matrimoniale sunt de factură patrimonială, acestea nu trebuie să se depărteze de la realitatea că ele nu sunt decât un derivat şi un adjuvant al căsătoriei (*si nuptiae sequantur*), locul lor fiind doar al doilea în instituţia familiei.

Potrivit art. 331 din noul Cod civil, simulaţia convenţiei matrimoniale este admisă. Astfel acest articol dispune că „Actul secret, prin care se alege un alt regim matrimonial sau se modifică regimul matrimonial pentru care sunt îndeplinite formalităţile de publicitate prevăzute de lege, produce efecte numai între soţi şi nu poate fi opus terţilor de bună-credinţă." Deci, pentru a putea fi acceptată simulaţia în convenţia matrimonială trebuie sa fie îndeplinite anumite condiţii: îndeplinirea formalităţile de publicitate prevăzute de lege prin care se alege un alt regim matrimonial sau se modifică regimul matrimonial existent între soţi; produce efecte doar între soţi; nu poate fi opusă terţilor de bună credinţă.

Dacă s-ar deghiza convenţia matrimonială, fără să se urmărească crearea unui regim matrimonial, ci cu totul o altă operaţiune juridică, sancţiunea care se impune ar fi nulitatea acesteia.

6.4. Act juridic personal[37]

Convenţia matrimonială are un caracter personal pe care l-a împrumutat de la instituţia căsătoriei fiind astfel încheiată şi în considerarea persoanei. Deşi raporturile pe care le generează sunt de natură patrimonială, amplitudinea şi complexitatea lor presupun mai mult decât evaluarea strict pecuniară a situaţiei.

O abordare *ad personam* a convenţiei matrimoniale rezultă practic, din aceea că un anumit regim matrimonial este stabilit în concret între soţi, iar nu altul pentru simplul motiv că acesta ar corespunde mai bine nu stării lor pecuniare, ci modalităţilor şi ideilor lor despre ce ar trebui să fie căsătoria şi efectele sale patrimoniale.

---

[37] P ., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, pp. 224-225.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Complexitatea raporturilor patrimoniale dintre soţi face ca o convenţie matrimonială să nu-şi poată produce efectele decât prelungite în timp, deci, pe durata căsătoriei. Această amploare temporală, adăugată la încrengătura de relaţii patrimoniale concrete dintre soţi, fac din convenţia matrimonială ceva mai mult decât un simplu contract, în care să se evalueze doar consecinţele sale pecuniare.

Comunitatea de viaţă casnică, cu valenţele sale economice şi intime, determină ca un contract matrimonial să fie încheiat prin încredere şi colaborare între soţi, care pot fi considerate ca derivate şi impuse de instituţia căsătoriei.

Alături de tipicul *ad personam*, caracterul personal al convenţiei matrimoniale se completează cu specificul sau de act juridic *intuitu personae* propriu-zis. Observăm că, prin calitatea persoanei, evidenţiată prin convenţia matrimonială, s-ar impune, ca regulă generală, ca acest act juridic să nu poată fi încheiat decât personal de către viitoarele sale părţi. Cu toate acestea, datorită specificului său patrimonial, restricţiile nu pot fi atât de riguroase ca în materia căsătoriei. De aceea convenţia matrimonială poate fi încheiată şi prin mandatar cu procură autentică, specială şi având conţinut premeditat potrivit art. 330 alin. 1 din noul Cod civil. Observăm că mandatul are caracter special şi este un înscris autentificat de notarul public având un conţinut premeditat.

6.5 Act juridic solemn

Convenţia matrimonială este un act juridic solemn.[38] Solemnitatea acesteia se realizează prin intermediul actului autentic cu care ea formal se identifică, iar nerespectarea exigenţelor de formă va antrena sancţiunea nulităţii absolute. a operaţiunii juridice.

Raţiunea solemnităţii convenţiei matrimoniale prezintă următoarele caracteristici:

- în primul rând, convenţia matrimonială este accesorie la instituţia solemnă a căsătoriei, urmând să-i reglementeze acesteia efectele patrimoniale;
- în al doilea rând, solemnitatea convenţiei matrimoniale se poate justifica şi prin formalităţile pe care trebuie să le îndeplinească.

[38] D., Alexandresco. *Explicaţiunea teoretică şi practică a dreptului civil român,* vol. III, Partea I, Editura Socec, Bucureşti, 1916,p.58; C., Hamangiu, I., Rosetti – Bălănescu, A., Băicoianu. *Tratat de drept civil,* vol. III, Editura All Beck, Bucureşti, 1998, p. 16; M., B., Cantacuzino. E*lementele dreptului civil român,* Editura All Beck, Bucureşti, 1998, p. 700.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

> Astfel, potrivit art. 330 alin. 1 din noul Cod civil „convenţia matrimonială se încheie prin înscris autentificat, de notarul public, cu consimţământul tuturor părţilor, exprimat personal sau prin mandatar cu procură autentică, specială şi având conţinut premeditat".

Autentificarea convenţiei matrimoniale are ca scop şi rezultat furnizarea unui suport operaţiunii juridice. Înscrisul autentic al convenţiei matrimoniale se va bucura regimul juridic al probelor literare preconstituite, împrumutând forţa sa probantă din dreptul comun, iar prin aceasta se rezolvă efectiv orice chestiune legată de realizarea *instrumentum-lui probationis* în materie. De asemenea, convenţia matrimonială va folosi ca şi înscris pentru a constitui suportul necesar în vederea realizării ulterior a publicităţii convenţiei matrimoniale.[39]

Înregistrarea convenţiei matrimoniale în Registrul naţional notarial al regimurilor matrimoniale nu se poate face decât prin autentificarea convenţiei matrimoniale de notarul public. Deci, caracterul solemn al convenţiei matrimoniale este condiţionat şi de caracterul public al acesteia.

Deşi se poate ca solemnitatea să fie privită ca o limitare a libertăţii contractuale totuşi pentru a fi opozabile terţilor, convenţiile matrimoniale se vor înregistra în Registrul naţional notarial al regimurilor matrimoniale. Aceasta pentru a proteja interesele legitime[40] ale acestora şi de asemenea, este un imperativ la care vine să răspundă solemnitatea convenţiei matrimoniale.

6.6. Act juridic public

Prin tradiţie, convenţiile matrimoniale au fost, doar în dreptul modern, publice. Cert este că publicitatea nu se rezumă la cunoaşterea ei *de facto* sau efectivă, care se poate realiza cu ocazia îndeplinirii formalităţilor de autentificare a înscrisului. Deşi, nu lipsită de consecinţe practice, cunoaşterea efectivă a convenţiei matrimoniale nu este de esenţa, ci doar de natura formei sale *ad solemnitatem*. Publicitatea specifică în

---

[39] P ., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, p. 226.

[40] Prin publicitatea convenţiei matrimoniale nu numai că se înştiinţează terţii despre regimul matrimonial aplicabil, dar se determină şi întinderea gajului general al creditorilor chirografari, în funcţie de regimul matrimonial concret aplicabil, la fel cum se avertizează aceştia despre întinderea puterilor de gestiune pe care soţii le au. P ., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, p. 226 nota de subsol 1.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

cauză este o realitate distinctă şi subsecventă procedurilor de încheiere a convenţiei matrimoniale şi se divide în: publicitate generală, care priveşte orice persoană care se căsătoreşte, şi publicitate specială, rezervată anumitor categorii de persoane, cum ar fi comercianţii. Precizăm că prin publicitatea convenţiei matrimoniale nu se înlătură aplicarea normelor speciale de publicitate a drepturilor mobiliare şi imobiliare, chiar dacă acestea sunt cuprinse în convenţie şi făcute publice. Raportat la aceste sisteme de publicitate, s-a precizat[41] că prin publicitatea convenţiei matrimoniale este specială nu numai datorită formalităţilor ei proprii, ci şi datorită criteriilor de stabilire a calităţii de terţ faţă de sistemul de publicitate. Această calitate se determină după reguli care diferă după cum este vorba de publicitate imobiliară sau despre publicitatea convenţiei matrimoniale.

Publicitatea se realizează, în principiu, prin înscrierea convenţiei matrimoniale în Registrul naţional notarial al regimurilor matrimoniale ţinută organizat la nivelul Uniunii Naţionale a Notarilor Publici din România şi într-o menţiune făcută pe actul de căsătorie.

Formele de publicitate legală a convenţiei matrimoniale urmăresc să instituie o cunoaştere organizată a conţinutului şi specificului regimului matrimonial adoptat convenţional.

Prin opozabilitatea convenţiei matrimoniale se urmăreşte ca persoanele străine de regimul matrimonial ales de soţi să respecte starea de drept existentă între soţi. Convenţia matrimonială este o stare *de iure* şi astfel trebuie receptată şi de cei străini de încheierea şi de efectele ei. Dacă regimul matrimonial ar rămâne pentru cei care acţionează în circuitul civil o simplă realitate *de facto* efectele convenţiei matrimoniale s-ar mărgini juridic doar la părţi, iar convenţia matrimonială nu s-ar putea insera în realitatea juridică, decât ca un simplu fapt juridic. Raporturile patrimoniale dintre soţi valorează nu în sine, ca stări materiale, ci ca realităţi juridice, generatoare de efecte juridice, care depăşesc cercul familiei. Terţilor trebuie să li se opună stări juridice, şi nu stări de fapt, aceasta fiind esenţa opozabilităţii.

Organizând opozabilitatea prin cunoaştere, publicitatea convenţie matrimoniale, nu şi-a atins şi cel din urmă scop. O realitate juridică nu este cunoscută doar pentru a fi opzabilă. Opozabilitatea nu iese din comun,

[41] P ., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, p. 226; ., Al., Banciu. *Raporturile patrimoniale dintre soţi,* Editura Hamangiu, 2011 pp.70-71.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

dacă situaţia juridică reflectată prin ea este paşnică, rămânând doar ca un efect virtual.

În privinţa inopozabilităţii convenţiei matrimoniale art. 335 din noul Cod civil stipulează: „Convenţia matrimonială nu poate fi opusă terţilor cu privire la actele încheiate de aceştia cu unul dintre soţi dacă au fost îndeplinite formalităţile de publicitate prevăzute la art. 334 sau dacă terţii au cunoscut-o pe altă cale (alin. 1). De asemenea, convenţia matrimonială nu poate fi opusă terţilor cu privire la actele încheiate de aceştia de oricare dintre soţi înainte de încheierea căsătoriei" (alin.2).

Raţiunea ultimă a publicităţii este aceea de a face din opozabilitate rostul care tranşează conflictul dintre drepturi concurente. Astfel, dacă un anumit bun sau o anumită datorie are un regim juridic specific, determinat de efectele convenţiei matrimoniale, concursul juridic dintre soţi, care invocă regimul lor matrimonial şi terţi, care susţin un alt regim juridic, nu poate fi tranşant decât prin opozabilitatea regimului matrimonial. Această opozabilitate va da câştig de cauză celui care nu a ignorat realitatea juridică, încrezându-se în informarea realizată prin publicitate.

În concluzie, raţiunea derivată a publicităţii este aceea de a asigura stabilitate şi coerenţă circuitului civil.[42]

6.7. Act juridic pur şi simplu

Ţinând cont de faptul că noul Cod civil prin dispoziţiile referitoare la convenţia matrimonială dispune mutabilitatea convenţiei matrimoniale, condiţia şi termenul pot fi compatibile cu acest act juridic. Totuşi precizăm că trebuie observate următoarele aspecte:

- se va urmări respectarea regulii accesorialităţii: convenţia matrimonială nu va putea să-şi producă efecte juridice decât pe perioada căsătoriei;
- va trebui observat dreptul comun în materie, fiind inadmisibilă o condiţie pur potestativă din partea celui care se obligă;
- în cazul donaţiilor trebuie avute în vedere şi regulile care se aplică acestora;
- specific convenţiei matrimoniale este respectarea normelor cuprinse în regimul primar imperativ. Prin urmare, nu se va putea accepta o modalitate a actului juridic, care să aibă ca efect indirect înfrângerea acestor norme;

[42] O., Sachelarie. *Controverse din dreptul civil,* Editura Universul, Bucureşti, 1941, pp.103-108.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

- o convenţie matrimonială încheiată înainte de celebrarea căsătoriei, poate să-şi producă efectele numai odată cu oficierea căsătoriei;
- prin termenele şi condiţiile stipulate nu se va admite ca regimul convenţional matrimonial să aibă o durată mai mare decât căsătoria. Sunt deci, limite temporale de respectat, pentru desfăşurarea efectelor convenţiei matrimoniale, limite care nu pot fi restrânse sau extinse dincolo de cele ale căsătoriei.

Deşi, pare evident că cele de mai sus se referă la modalitate, termen şi condiţie trebuie să respecte aceleaşi borne temporale. Mai ales că, în situaţia condiţiilor cuprinse într-un act juridic, efectele acestuia, în cazul petrecerii evenimentului condiţional, vor retroactiva. Prin urmare, chiar dacă nu este prohibită de dreptul comun, nu se poate admite o condiţie rezolutorie al cărei efect să fie, al încetarea căsătoriei, desfiinţarea *ex tunc,* a regimului matrimonial aplicat deja soţilor. După cum, ar fi absurdă şi nulă o condiţie suspensibilă a efectelor convenţiei matrimoniale până la data încetării sau desfacerii căsătoriei. Regula de respectat este că, în fond, fiecare căsătorie trebuie să aibă regimul său matrimonial efectiv.

6.8.Act juridic sinalagmatic[43]

Întrebările puse în literatura de specialitate sunt: Este convenţia matrimonială un act sinalagmatic? Are convenţia matrimonială un caracter oneros şi comutativ?

Dificil de răspuns, deoarece criteriile după care convenţiile matrimoniale sunt considerate sinalagmatice şi oneroase au fost elaborate după tipare strâmte, concepute pentru operaţiunile juridice în care raporturile juridice ar fi simplu de descompus. Convenţia matrimonială creează nu simple raporturi juridice, ci statute adică mănunchiuri de raporturi juridice în care elementele patrimoniale se îmbină uneori cu cele extrapatrimoniale. Fiind ataşată de instituţia căsătoriei şi legată de calitatea civilă de soţi a părţilor sale, convenţia matrimonială are vocaţia de a reglementa întreaga viaţă patrimonială a soţilor, nu doar un anumit raport concret.

Prin urmare, *in globo*, o convenţie matrimonială pare mai mult apropiată de un act cu caracter sinalagmatic şi oneros, decât faţă de unul unilateral şi gratuit, după cum ea ar părea mai degrabă comutativă, decât aleatorie. Convenţia matrimonială ar fi mai mult sinalagmatică, decât

[43] P ., Vasilescu. *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediţia a II-a revizuită,* Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009, pp. 231-233.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

inversul, dacă luăm în considerare că părţile se obligă reciproc, neexistând posibilitatea ca toate obligaţiile să apese doar pe unul dintre soţi. Cu toate acestea caracterul efectiv sinalagmatic ar cere ca părţile să se oblige reciproc. În convenţia matrimonială, chiar dacă la paritate fiecare soţ ar fi obligat mutual, soţii nu se obligă atât unul faţă de altul, i faţă de familie care nu este nici terţ, nici persoană, nici obiect al convenţiei matrimoniale. În scopul căsătoriei, soţii au încheiat convenţia lor matrimonială, pentru a suporta împreună sarcinile sale, pentru a putea pune astfel pe picioare un instrument pecuniar necesar familiei şi menajului lor. Prin urmare, ceea ce ar imprima un specific sinalagmatic contractului de căsătorie ar fi afectarea maritală a efectelor acestuia. Iar nu atât ideea că soţii ar fi îndatoraţi sau se obligă reciproc unul faţă de altul.

Căsătoria este, deci, un punct juridic exterior convenţiei matrimoniale, spre care converg toate raporturile izvorâte din contract, care au ca subiecţi, evident, persoane diferite (soţii). După cum, tot instituţia căsătoriei şi specificul susţinerii sarcinilor familiei exclud în principiu ca *de plano* convenţia matrimonială să fie înţeleasă ca un act gratuit, o libertate sau un act unilateral. Dacă se observă mai atent, credem că această excludere valorează mai mult ca argument în susţinerea caracterului sinalagmatic al convenţiei matrimoniale, decât o evaluare a caracteristicilor ei. Raţionamentul nu este imbatabil, dar ar fi de preferat, decât concluzia că, o convenţie matrimonială ar fi *sui generis*, adică plasată undeva la mijlocul drumului dintre caracterul unilateral şi sinalagmatic al actului juridic.

Acelaşi silogism, cu terţul său exclus, ne-ar împinge să admitem şi onerozitatea de principiu a convenţiei matrimoniale. Cu greu se poate accepta ca un astfel de contract să aibă caracterul unei liberalităţi. Chiar în condiţiile regimului dotal, al cărui miez juridic poate fi reprezentat de o donaţie - spre exemplu constituirea de zestre – nu s-a admis ideea că actul matrimonial dotal ar fi avut în întregime un caracter gratuit.

Importanţa practică a determinării de principiu a naturii sinalagmatice şi oneroase a unei convenţii matrimoniale constă în regimul juridic al acestor acte, care le deosebeşte de liberalităţi. Astfel de implicaţii ar avea efect nu numai asupra sorţii executării contractului între soţi, dar şi asupra posibilităţilor de acţiune pe care terţii le-ar avea.[44]

[44] O pildă s-ar putea da în ceea ce priveşte regimul acţiunii pauliene, în care unele elemente se cer probate doar dacă raporturile sunt sinalagmatice şi oneroase 8e.g. coivenţa la fraudă a terţului). În sensul că terţii la o convenţie matrimonială ar fi în fond avânzii-cauză soţilor. A se vedea în acest sens. M. Planiol. G. Ripert. *Traite pratique de droit civil francais,* vol VIII, Editura LGDJ, paris, 1925, p. 100.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

7. Regulile la care este supusă convenţia matrimonială potrivit dispoziţiilor din noul Cod civil

Potrivit noului Cod civil convenţia matrimonială va fi supusă următoarelor reguli:

Convenţiile matrimoniale trebuie încheiate obligatoriu de viitorii soţi dacă ei aleg *regimul separaţiei de bunuri* sau *regimul comunităţii convenţionale de bunuri*;

Convenţiile matrimoniale se încheie înainte de căsătorie, prin act autentic notarial, cu consimţământul personal al viitorilor soţi, sub sancţiunea nulităţii absolute;

Minorul va putea încheia sau modifica o convenţie matrimonială numai cu încuviinţarea ocrotitorului legal şi a instanţei tutelare;

Prin aceste convenţii nu se poate deroga de la dispoziţiile legale privind regimul matrimonial ales şi nu se poate aduce atingere egalităţii dintre soţi, responsabilităţii părinteşti şi devoluţiunii succesorale legale;

Convenţia matrimonială va putea cuprinde şi clauza de preciput. Această clauză va da dreptul soţului supraveţuitor să preia fără plată, înainte de împărţeala succesorală, unul sau mai multe din bunurile comune, deţinute în devălmăşie sau în coproprietate. Clauza de preciput nu va fi supusă raportului donaţiilor şi nici reducţiunii, afară de cazul în care se aduce atingere drepturilor moştenitorilor rezervatari. Clauza devine caducă atunci când comunitatea încetează în timpul vieţii soţilor. Executarea clauzei de preciput se va efectua în natură sau, dacă acest lucru nu este posibil, prin echivalent. Această clauză nu poate aduce nici o atingere dreptului creditorilor comuni de a urmări, chiar înainte de încetarea comunităţii, bunurile ce fac obiectul clauzei;

Pentru a fi opozabile terţilor, convenţiile matrimoniale se înscriu într-un registru special .Dacă se schimbă domiciliul în funcţie de care s-a făcut înscrierea convenţiei, la cererea oricăruia dintre soţi, se va face menţiune pe marginea înscrierii iniţiale, urmând ca, din oficiu, convenţia matrimonială să se înscrie în registrul special;

În raport cu natura bunurilor care vor face obiectul convenţiei matrimoniale, la cererea oricăruia dintre soţi, convenţia, după caz, se va nota în cartea funciară, se va înscrie în registrul comerţului şi în alte registre de publicitate prevăzute de lege. În toate aceste cazuri, neîndeplinirea formalităţilor de publicitate nu poate fi acoperită prin înscrierea făcută în registrul ţinut de judecătorie;

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Orice persoană, fără a fi ţinută să justifice vreun interes, va putea cerceta registrul şi va putea solicita, în condiţiile legii, eliberarea de extrase sau, după caz, de copii legalizate de pe convenţiile matrimoniale;

În situaţia în care nu vor fi îndeplinite aceste condiţii de publicitate, convenţia matrimonială nu poate fi opusă unei terţe persoane împotriva unui act încheiat de aceasta cu unul dintre soţi.;

Convenţia matrimonială poate fi modificată, înainte sau după încheierea căsătoriei, cu respectarea anumitor condiţii ce ţin de regimul juridic al bunurilor proprii şi de dovada bunurilor comune, cu îndeplinirea condiţiilor de publicitate corespunzătoare.

8. Concluzii

Din punctul nostru de vedere, o tehnică legislativă eficientă, de introducere în dreptul românesc intern a noi regimuri matrimoniale o reprezentată reglementarea convenţiilor matrimoniale, prin intermediul cărora, soţii nemulţumiţi de caracteristicile regimului comunităţii legale, îşi pot alege regimul comunităţii convenţionale sau regimul separaţiei de bunuri, ca regim matrimonial, mai bine adaptat necesităţilor familiei respective.

Introducerea convenţiilor matrimoniale în dreptul familiei românesc reprezentă un progres, întrucât, legislaţia română devine cu mult mai flexibilă şi mai liberală, transferând responsabilitatea reglementării raporturilor patrimoniale în interiorul familiei de la nivelul legiuitorului central, la nivelul soţilor, care-şi cunosc cel mai bine nevoile şi căile de a le satisface. Aceeaşi liberalizare a legislaţiei româneşti impune şi mutabilitatea convenţiilor matrimoniale, adaptându-le, astfel, întâmplărilor neprevăzute ale vieţii.

Ţinând cont de complexitatea problematicii convenţiilor matrimoniale şi a implicaţiilor acestor contracte, legiuitorul a statuat ca aceste convenţii matrimoniale să fie încheiate în faţa notarului public, ca soţii să beneficieze de asistenţa acestuia în redactarea acestor convenţii.

Necesitatea protejării terţilor împotriva intenţiilor frauduloase ale soţilor impune, pe lângă măsura formei autentice şi organizarea unui sistem eficient de publicitate a oricărei convenţii matrimoniale şi a oricărei modificări a acesteia.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

REFERENCES

Tratate, cursuri, monografii şi articole ştiinţifice

Audit, B., (1997) *Droit international privé,* 2e édition, Editura Economica, Paris,

Albu, I., (1975) *Dreptul familiei,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti,

Avram, M., (2001) *Fliația. Adopția națională și internațională*, All Beck,

Avram, M., Nicolescu, C., (2010) *Regimuri matrimoniale*, Editura Hamangiu, Buucreşti,

Bacaci, A., Dumitrache, V., C., Hageanu, C. C., (2009) *Dreptul familiei*, Ediția 6, Editura C. H. Beck, Bucureşti,

Bacaci, A., Dumitrache, V., C., Hageanu, C. C., (2005) *Dreptul familiei,* Ediția a – IV - a, Editura All Beck, Bucureşti,

Barbu, V., (2003) *De bono coniugali. O istorie a familiei din Țara Românească în secolul al XVII-lea*, Editura Meridiane, Bucureşti,

Basarab, A., Nestor, E. I., Zilberstein, S., (1960) *Ocrotirea părintească,* Editura ştiinţifică, Bucureşti,

Banciu, A., A., (2011) *Raporturile aptrimoniale dintre soți,* Editura Hamangiu, Buucreşti,

Bîrsan, C., (2006) *Convenția europeana a drepturilor omului,* vol. I, Editura C. H. Beck, Bucureşti,

Beleiu, Gh., (1998) *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, Ediția a V - a revăzută şi adăugită, Casa de Editură şi Presă "Şansa" S.R.L., Bucureşti,

Bobei, R., B., (2005) *Legea nr.105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat*, editura Rosetti,

Bodoaşcă, T., (2005) *Dreptul familiei*, Editura All Beck, Bucureşti,

Boroi, G., (2001) *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Ed. All Beck, Bucuresti

Cantacuzino, M., B., (1998) E*lementele dreptului civil român,* Editura All Beck, Bucureşti.

Crăciunescu, M. C., (2000) *Regimuri matrimoniale*, Editura All Beck, Bucureşti,

Ciobanu, V., Boroi, M. G., *Drept procesual civil. Curs selectiv. Teste grilă,* ediția 3, Editura All Beck, Bucureşti.

Dariescu, N. C., (2006) *Raporturile patrimoniale dintre soții străini având aceeași cetățenie și cu domiciliul în România*, Editura Lumen, Iaşi,

Dariescu, N. C., (2007) *Raporturile patrimoniale dintre soții români având aceeași cetățenie domiciliați în străinătate*, Editura Lumen, Iaşi,

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Dariescu, N. C., (2007) *Convenţia matrimonială în dreptul internaţional privat*, Editura Lumen, Iaşi,

Dariescu, N. C., (2008) *Relaţiile patrimoniale dintre soţi în dreptul internaţional priva*t, Editura C. H. Beck, Bucureşti,

Dariescu, N. C., Dariescu, C., Petraru, A. R., (2009) *Dreptul familiei,* Editura Lumen, Iaşi,

Deak, F., (1996) *Moştenirea legală*, Ed. Academica, Bucureşti,

Emese, F., (2008) *Dreptul familiei,* Ediţia 2, Editura C. H. Beck, Bucureşti,

Floca, I. N., (1990) *Drept canonic ortodox, Legislaţie şi administraţie bisericească ,* vol. II, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti,

Filipescu, I. P., (1995) *Drept internaţional privat,* vol. I, Editura Actami, Bucureşti,

Filipescu, I. P., (1995) *Drept internaţional privat,* vol. II, Editura Actami, Bucureşti,

Filipescu, I. P., (1999) *Drept internaţional privat,* Editura Actami, Bucureşti,

Guillouard, L., (1894) *Traité du contrat de mariage,* vol I, Editura A. Pedone, Paris,

Hamangiu, C.,. Rosetti I.,. Bălănescu, A.,. Băicoianu, (1998) *Tratat de drept civil,* vol. III, Editura All Beck, Bucureşti,

Jakotă, M. V., (2003-2005) *Note de curs de drept internaţional privat pentru masteranzi şi doctoranzi* Universitatea „AL. I. Cuza , Facultatea de Drept, Iaşi,

Jakotă, M. V., (1997) *Drept internaţional privat,* vol. I, Editura Fundaţiei Chemarea, Iaşi,

Jakotă, M. V., (1997) *Drept internaţional privat*, vol. II, Editura Fundaţiei Chemarea, Iaşi,

Khan, Fr., Jherings. Jahrbücher, (1930) *Doctrine des qualifications*, cours de L'Academie de droit international, Paris,

Loussouarn, Y., Bourel, P., (1996) *Précis de Droit international privé,* Editions Dalloz, Paris,

Macovei, I., (1999) *Drept internaţional privat,* vol. I, Editura Ars Longa, Iaşi,

Popa, I. F., (2001) Discuţii privind cauza morală şi ilicită în raporturile contractuale dintre concubini*, Revista Dreptul* nr. 10/2001, Editura Uniunea Juriştilor din România, Bucureşti.

Rizeanu, D., Protopopescu, D., (1963) *Raporturile patrimoniale dintre soţi în lumina Codului familiei,* Editura Ştiinţifică, Bucureşti,

Ungureanu, O., Jugastru, C., (1999) *Manual de drept internaţional privat,* Editura All Beck, Bucureşti,

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Ungureanu, E., (2000) *Drept internațional privat,* Partea I, Editura Cugetarea, Iaşi,
Ungureanu, E., (2000) *Drept internațional privat,* Partea a II-a, Editura Cugetarea, Iaşi,
Sitaru, D. A., (2001) *Drept internațional privat* - Tratat, Editura Lumina Lex,
Sitaru, D. A., (2001) *Drept internațional privat,* vol. II, Editura Lumina Lex,
Taliadoros, C., (2000) *Greek Civil Code.* Editura Ant. N. Sakkoulas Publishers, Athens,
Walder, U., H., (1996) *Introduction to Swiss Law,* second edition, Kluwer Law International, The Hague – Boston – London,
Vasilescu, P., (2003) *Regimuri matrimoniale. Parte generală*, Editura Rosetti,
Vasilescu, P., (2009) *Regimuri matrimoniale. Parte generală, Ediția a II-a revizuită*, Editura Universul Juridic, Bucureşti,
Zilberstein, S., (1994) *Procesul civil internațional,* Editura Lumina Lex, Bucureşti.

Articole din publicații periodice

Aniței, N. C., (2011) Considerații privind cheltuielile căsătoriei potrivit dispozițiilor din noul Cod civil, *Curierul Judiciar*, nr. 10, Editura C.H. Beck, Bucureşti, 2011.
Aniței, N. C., (2011) General considerations on personal relations between spouses under the provisions of the new Civil Code, *Postmodern Openings*, no. 7 septembrie 2011, Editura Lumen, Iasi.
Aniței, N. C., (2011) The Regulation of the Institution of Matrimonial Engagement in the New Romanian Civil Code, *African Journal of Political Science and International Relations*, http://www.academicjournals.org/ajpsir; *The Regulation of the Institution of Matrimonial Engagement in the New Romanian Civil Code,* Jurnal de Studii Juridice, Anul VI, nr. 1-2/2011, ISSN 1841-6195, Editura Lumen, 2011, Iasi, pp. 109-119.
Aniței, N. C., (2011) Considerations on the legal nature of labor (or occupation) income of spouses under the provisions of the Civil Code, (Considerații privind natura juridică a veniturilor din muncă (sau din profesie) ale soților potrivit dispozițiilor din Codul civil,) *Acta Universitatis*, Universitatea „Lucian Blaga", Sibiu, nr. 1-2/2011.
Aniței, N. C., (2011) Considerations regarding the absence of impediments to the contracting of marriage according to the stipulations in the Family Code and Civil Code, pp. 25-40, Editura

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Lumen, 2011, *LOGOS - UNIVERSALITATE - MENTALITATE - EDUCAŢIE – NOUTATE. Conferinţă internaţională (2011 ; Iaşi) Logos - Universalitate - Mentalitate - Educaţie - Noutate : conferinţă internaţională* : Iaşi, 2011 / Asociaţia Lumen Iaşi. - Iaşi : Lumen, 2011. 5 vol. ISBN 978-973-166-251-0 Vol. 2. : Secţiunea Drept. - 2011. - ISBN 978-973-166-257-2 I. Asociaţia "Lumen" (Iaşi) 3(063) http://edituralumen.ro/2011/08/editura-lumen-semnaleaza-aparitia-variantelor-finale-a-volumelor-conferintei-stiintifice-internationale-lumen-2011/ ..

Aniţei, N. C., (2011) WHY IT WAS NECESSARY TO REGULATE THE MATRIMONIAL CONVENTION IN THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Beirut 2011.

Avram, M., Baias, F., Nicolescu, C., (2008) Modificările aduse Codului familiei prin Legea nr. 288/2008*, Dreptul* nr. 3/2008.

Bogdanova, N., (1997) L'état actuel de la législation russe en matière de droit international privé, dans *Revue critique de droit international privé*, n° 1 janvier - mars 1997 trimestrielle, tome 86.

Beligrădeanu, Şt., (1998) Regimul juridic actual al atribuirii locuinţei comune a soţilor în Revista *Dreptul,* nr. 5/1998

Ciucă, V., (fondator) şi colectiv, Dariescu, N. C., Dariescu, C., (2006) *Reglementarea raporturilor patrimoniale dintre soţi în dreptul internaţional privat român,* în *Eseuri de hermeneutică juridică,* vol. III, Casa de Editură Venus, Iaşi, 2006, p. 115 -163.

Dariescu, N. C., Dariescu, C., (2006) Recunoaşterea în România a convenţiei matrimoniale încheiate în Republica Moldova, de soţii cu cetăţenie moldovenească publicat *Revista Conferinţa internaţională a tinerilor cercetători,* Chişinău, 2006.

Dariescu, N. C., Dariescu, C., (2007) Recunoaşterea convenţiei matrimoniale încheiate de soţii cetăţeni străini în dreptul românesc, în curs de publicare în *Volumul Conferinţei internaţionale de drept internaţional al familiei de la Kuala Lumpur*, Malaiesia, 2007.

Dariescu, N. C., Dariescu, C., (2006) Legea aplicabilă convenţiei matrimoniale încheiate între soţii străini cu aceeaşi cetăţenie şi cu domiciliul în România. *Curierul Judiciar* nr. 12/2006, Editura C.H. Beck, Bucureşti.

Dogaru, I., (1978) *Întreţinere, drept şi obligaţie legală*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova,

Droz, A.L., Georges, (1974) Les régimes matrimoniaux en Droit International Privé Comparé în *Recueil des cours de l'Académie de droit international de La Haye*, Tome 143,1974/III.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Eliescu, M., (1966) *Transmisiunea şi împărţeala moştenirii,* Editura Academiei, Bucureşti, 1966.

Filipescu, I., Andrei, P., Filipescu, I., (2006) *Tratat de dreptul familiei,* Ediţia a VIII-a revizuită şi completată, Editura Universul Juridic, Bucureşti,

Frenţiu, G., C., Moloman, B. D., (2008) *Elemente de dreptul familiei şi de procedură civilă,* Editura Hamangiu, Bucureşti,

Gaudemet-Tallon, H., (1972) Les conflits des lois en matiére de régimes matrimoniaux: tendances actuelles en droit comparé' în *Travaux du Comité Français de Droit Internationale Privé, Trentieme a trente-deuxiéme années 1969-1971*, Paris, Editions Dalloz, 1972.

Lequette, Y., (1994) Le droit intenational privé de la famille à l'épreuve des conventions internationales în *Recuiel des Cours de L'Academie de droit international de La Hayede La Haye*, Vol.246, 1994/II.

Lupaşcu, D., (2009) *Dreptul familiei,* Ediţia a IV-a amendată şi actualizată, Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2009.

Nigel, V., Lowe, Gillian, D., *Bromley's Family Law,* Ediţia a X-a, Oxford University Press

Mayer, D., (1977) Evolution du statut de la familie en droit international privé, dans *Journaldu droit international*, 104 année (1977).

Nestor, I., Căpăţină, O., (1967) Legea aplicabilă statutului personal al străinilor potrivit dreptului internaţional privat român, în *Revista română de drept*, nr. 9/1967.

Pålsson, L., (1986) Rules, Problemes and Trends in Family Conflict of Laws – especially in Sweden, în *Recuiel des Cours de L'Academie de droit international de La Haye*, vol. 199, 1986/IV.

Vallad o, H., (1962) Cons quences de la difference de nationalit ou de domicile des poux sur les effets et la dissolution du marriage, în *Recuiel des Cours de L'Academie de droit international de La Haye*, Vol.105, 1962/I.

Vallad o, H., (1971) Développement et intégration du droit international privé, nottamment dans les rapports de famille, în *Recuiel des Cours de L'Academie de droit international de La Haye*, Vol.133, 1971/II.

Winter de, L. I., (1969) Nationality or domicile ? The Present State of Affairs, în *Recuiel des Cours de L'Academie de droit international de La Haye*, Vol.128, 1969/III.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

ALTE LUCRĂRI

Academia de Ştiinţe Sociale şi Politice a Republicii Socialiste România, (1980) *Istoria dreptului românesc*, vol. I Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti,

Bauman, Z., (1999) *Globalizarea şi efectele ei sociale*, Editura "Antet", Bucureşti,.

Pr. Belu, D., Pr. Todoran, I., Ivan, I., (1957) *Catehismul creştinului drept credincios*. Editura Arhiepscopiei ortodoxe romîne a Iaşilor, Iaşi,

Brookes, M., Holden, D., Hutchinson, W., (1999) *Engleza pentru juriști,* Editura Teora, Bucureşti,

Codul Calimach, (1958) *Ediţie critică,* Editura Academiei Republicii Populare Române, Bucureşti,

Christodoulou, Ph., D., *Introduction to the Greek Legal System la adresa web:* http://jurist.law.pitt.edu/world/greececor2.htm.

Dariescu, C., (2005) *Istoria statului și dreptului românesc,* Suport curs, anul I, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi,

Dariescu, C., (2005) *Sociologie juridică,* Suport curs, anul I, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi,

(2002) *Îndreptarea legii,* Editura Pelerinul român, Oradea,

Eliade, M., (1991) *Istoria credinţelor şi ideilor religioase*. 3 vol., Editura Ştiinţifică, Bucureşti,

Family Law (broşură privind dreptul familiei, editată de către Ministerul Justiţiei din Suedia) la adresa: http://justitie.regeringen.se/inenglish/_issues/Legislation/familylaw.htm.

(1995) *Family Law in Europe,* Extrasul privind regimul juridic al căsătoriei în Suedia, din această lucrare, pus la dispoziţie prin bunăvoinţa doamnei Agneta Berken de la Ministerul Afacerilor Externe al Suediei.

Gramunt, I., *The definition of marriage in the Code of Canon Law* la adresa: http://www.catholic.net/RCC/Periodicals/Homiletic/06-96/2/2html.

Gaius, (1982) *Instituţiunile,* Editura Academiei, R.S.R, Bucureşti,

Hardyment, C., (2000) *Viitorul familiei*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,

Jakotă, M. V., (1993) *Drept roman,* vol. I, Editura Fundaţiei „Chemarea", Iaşi,

Molcuţ, E., Oancea, D., (2001) *Drept roman,* Editura Şansa, Bucureşti,

Schifirneţ, C., (1999) *Sociologie,* Editura Economică, Bucureşti,

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

JURISPRUDENȚA

Ancel, B., Lequette, Y., (2006) *Les grand arrêts de la jurisprudence fran çaise de droit international privé*, 5e édition, Dalloz, Paris,

IZVOARE JURIDICE FORMALE

The American Law Institute (1971) *Restatement of The Law Second. Conflict of Laws 2d.* Volume 2, American Law Institute Publishers, St. Paul, Minnesota,

Tratate, Convenții, Tratate de asistență juridică

Tratatul de la Montevideo asupra dreptului civil internațional (12 februarie 1889) şi forma sa revizuită din 1940.

Tratatul de la Quito asupra dreptului internațional privat (18 iunie 1903).

Convenția de drept internațional privat panamerican de la Havana din 20 februarie 1928 (Codul Bustamante).

Convenția de la Haga din 17 iulie 1905 asupra efectelor căsătoriei.

Convenția conținând anumite dispoziții de drept internațional privat asupra căsătoriei, adopției şi tutelei încheiată de Statele scandinave la Stockholm, la 6 februarie 1931.

Convenția C.S.I. asupra asistenței juridice şi raporturilor în materia dreptului civil, dreptului familiei şi dreptului penal, semnată la Minsk în 22 ianuarie 1993.

Legi

Legea nr. 287 din 17 iulie 2009 *privind Codul civil* Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 iulie 2009, a fost modificată prin Legea nr. 71/2011 şi rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 17 iunie 2011 şi în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 8 iulie 2011.

Pagini web

web: http://fpantin.tripod.com/index-44.html.

adrese web:http:// www.hcch.net/f/status/stat_af.html (pentru Convenția din 12 iunie 1902).

http://www.hcch.net/f/status/stat_ef.html(pentru Convenția din 17 iulie 1905).

adresa web:http://www.hcch.net/f/status/stat_ef.html.

adresă web: http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/78.htm.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131

Ignatius Gramunt, The definition of marriage in the Code of Canon Law, articol găsit pe Internet la următoarea adresă: http://www.catholic.netz RCC/Periodicals/Homiletic/06-96/2/2html.

Textul *Cărţii verzi asupra conflictelor de legi privind regimurile matrimoniale* poate fi consultat la adresa web: http://www.conflictoflaws.net/2007/legislation/resolution-of-the-federal-council-of-germany-on-green-paper-concerning-matrimonial-property-regimes/.

Răspunsul Consiliului Federal al Germaniei a fost publicat la adresa web: http://www.conflictoflaws.net/2007/legislation/resolution-of-the-federal-council-of-germany-on-green-paper-concerning-matrimonial-property-regimes/.

ANITEI, N., C., (2011) THE CONCEPT OF MATRIMONIAL CONVENTION UNDER
THE PROVISIONS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 95-131